A°. 1856. N°. 287.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

WOENSDAG 3 DECEMBER.

De WETHOUDER, Ambtenaar van den BURGERLIJKEN STAND, belast met de zorg voor de regelmatige bijhouding van het Bevolking-Register, herinnert bij deze de Ingezetenen, dat, volgens de bepalingen der Verordening, vastgesteld den 22 Mei 1856 en afgekondigd den 23 Junij 1856 (*Gemeenteblad* n.° 8), van alle vestiging in of verhuizing binnen deze Gemeente, binnen veertien dagen, aan het Bureau van den Burgerlijken Stand (afdeeling Bevolking-Register) aangifte behoort te worden gedaan, met opgave van alle die bijzonderheden, welke tot behoorlijke invulling van het bedoelde Register onmisbaar zijn; — dat de verpligting tot het doen dier aangiften, ook wat de Dienst- en Werkboden betreft, berust op de Hoofden der Huisgezinnen, en dat voor alle van elders ingekomenen geene inschrijving kan plaats hebben dan met overlegging van een Getuigschrift van woonplaatsverandering, afgegeven door het Gemeentebestuur hunner laatste woonplaats.

Hij vertrouwt dat deze onverpligte herinnering voldoende zal zijn, om ieder die in deze nog in verzuim is aan te sporen zulks ten spoedigste te herstellen en daardoor een proces-verbaal van bekeuring te voorkomen, dat bij verdere nalatigheid onvermijdelijk zoude zijn.

Rotterdam, 1 *December* 1856. F. VAN VOLLENHOVEN.

Buitenland.

LONDEN den 1 december.

Het groote nieuws van den dag is, dat volgens den *Morning Post* Engeland zijne toestemming tot de hervatting der Parijzer Conferentie geeft, hetwelk, voegt het blad daarbij, geschieden kan, naardien die Conferentie niet bij magte is eenige verandering in het vredesverdrag te weeg te brengen.

Dit laatste wordt echter door sommigen niet toegestemd. Nog weet men wel niet op welke voorwaarden het Londensche Kabinet tot het voorstel is toegetreden, in naam van Frankrijk, Pruissen, Sardinië en Rusland daaraan gedaan, maar zeker achten velen het dat, heeft genoemd Kabinet dat voorstel gaaf en onvoorwaardelijk aangenomen, Engeland het onderspit in de Conferentie delven zal, naardien het tegen de meeningen dier vier mogendheden alleen die van Turkije en Oostenrijk zal hebben over te stellen, als die der eenigen welke met Engeland eenstemmig over de uitlegging van het verdrag denken.

Het besluit tot toestemming in het hervatten der Conferentie wordt overigens aan den invloed van prins *Albert* op de Koningin en lord *Palmerston* toegeschreven

— Als opvolger van lord *Panmure* in het ministerie van Oorlog wordt voornamelijk de heer *Sidney Herbert* genoemd, die wel geene plaats bij het leger bekleedt, maar weliigt beter dan iemand anders met de organisatie, de behoeften en de gebreken daarvan bekend is. Lord *Panmure* die, als opvolger des hertogs van *Newcastle*, het ambt als tegen wil en dank, uit aanmerking der omstandigheden van het oogenblik, aanvaardde, zal zich denkelijk op zijne goederen in Schotland vestigen en daar Lord Geheimzegelbewaarder worden.

PARIJS den 1 december.

De Keizer en de Keizerin hebben hunne terugkomst in de hoofdstad met eene daad van menschlievendheid ingewijd, door reeds dien zelfden avond het bal bij te wonen, in de zaal der Opera door het committé van onderstand in het twaalfde arrondissement gegeven, waar de opkomst zeer talrijk en de ontvangst tot het liefdadig doel dan ook zeer ruim was. Ook voor de behoeftigen der andere arrondissementen worden zoodanige bals beraamd.

— Gisteren werd in het paleis der Tuilerien een Ministerraad, onder het voorzitterschap des Keizers, gehouden.

— Het afzenden van vier schoone paarden uit de stoeterij van Trakehnen in Pruissen, als geschenken aan Keizerin *Eugenie*, wordt hieraan toegeschreven dat H. M. bij eene revue hare bewondering over een zoodanig paard geuit heeft, dat door een Pruissisch officier werd bereden. Zoodra dit den Koning van Pruissen ter oore kwam gaf hij last H. M. vier der schoonste paarden uit die stoeterij toe te zenden.

— De *Moniteur* behelst een uitvoerig rapport des ministers van koophandel *Rouher* aan den Keizer, over de spoorwegen des Rijks. Volgens dat rapport zijn 6500 kilometers spoorwegen bereids geëxploiteerd en blijven gedurende de volgende tien jaren nog 4750 kilometers ter exploitatie overig. Voor deze ondernemingen zijn tot heden 3080 millioen francs uitgegeven en blijven nog 1260 millioen francs uit te geven, 230 van welke ten laste van den Staat komen. De Minister stelt voor de spoorwegmaatschappijen tot uitgifte van nieuwe actien ten bedrage van 214 millioen te magtigen. De bestaande crisis, zegt hij, heeft haar algemeen karakter verloren; de laatste inbetalingen strekten tot februarij 1857, na dat tijdstip zullen gemakkelijk kapitalen te verkrijgen zijn. Als het spoorwegnet noordwaarts van Dauphiné voltooid zal wezen zal men tot de uitvoering van het spoorwegnet der Pyreneën overgaan.

Dit ministerieel rapport heeft ter beurs een zeer gunstigen indruk gemaakt; alle spoorwegactien waren gevraagd en ook de Fransche rente was gevraagd, naardien het vertrouwen der speculanten gestegen is.

— Vorst *Youdsoupow*, geattacheerde bij het Russische gezantschap alhier, die jaarlijks verscheiden millioenen francs inkomen heeft en dezen winter alhier groote feesten denkt te geven, heeft het hotel van den overleden heer von *Rothschild* voor den jaarlijkschen prijs van 80,000 francs gehuurd.

— Men wil opmerken dat onze elegante dames eene groote verandering in de mode van haar spreken in den zin hebben en het scherp en eenigzins door den neus spreken waaraan zij sedert eenigen tijd gewoon waren door het sterk uitzetten van hare stem, waardoor het spreken als op een wedstrijd wie het hardste schreeuwen kan gelijken zou, zullen vervangen. Onder *Lodewijk XV* en *Lodewijk XVIII* had iets dergelijks plaats.

— De vleeschzetting heeft voor de eerste helft van december eene verlaging ondergaan van 1 centime per kil. voor het ossenvleesch, van 2 centimes voor het rundvleesch en van 6 centimes voor het schapenvleesch; alleen het kalfsvleesch is 1 centime hooger in prijs.

— Gisteren avond is hier eene depêche ontvangen, die het uitbreken van een opstand in Sicilië, in de nabijheid van Palermo, meldt, en dat regementen Zwitsers uit Napels naar Sicilië gezonden zijn.

— De heer *Ochoa* is tot directeur van het openbaar onderwijs in Spanje benoemd. Aangaande de zamenroeping der Cortes was den 27 laatstleden nog niets beslist, ofschoon men die verwacht zoodra de organisatie in de provincien en de steden geheel voltooid zal zijn. Den infant *Hendrik* is bevel gezonden Salamanca niet zonder toestemming der Koningin te verlaten. Uit de provincien luiden de berigten gunstig.

KEULEN den 1 december.

De Pruissische Eerste Kamer of het zoogenaamd Heerenhuis heeft den prins *von Hohenlohe Ingelfingen* tot haren voorzitter benoemd.

— Volgens schrijven uit Weenen houdt de diplomatie zich met het vraagstuk der ontruiming van het Turksch grondgebied door vreemde troepen en schepen steeds ijverig bezig. Frankrijk en Rusland, inziende dat hunne eischen tot onverwijlde ontruiming niet baten, zouden een nieuwen termijn, namelijk den 1 februarij, vastgesteld hebben, maar Engeland en Oostenrijk ook daarvan niets willen weten en hunne schepen en troepen eerst dan terug willen doen keeren als al de bepalingen van het Parijzer verdrag stipt vervuld zullen zijn.

— Uit Venetië meldt men dat de Keizer en de Keizerin zich aldaar den 27sten ll. de verschillende autoriteiten hebben doen voorstellen en dien avond eerst eene groote maskerade op de Sint Marcusplaats, daarna eene luisterrijke voorstelling in den schouwburg met hunne tegenwoordigheid hebben vereerd. De buitengewone legaat des Pausen, kardinaal *Viale Prela*, aartsbisschop van Bologna, is door Z. M. ten gehoore ontvangen.

Aan de Lombardische uitgewekenen die in Piemont genaturaliseerd zijn zal de vrije beschikking over hunne bezittingen, waarop de Oostenrijksche autoriteiten beslag hadden gelegd, verleend worden.

— Graaf *Cavour* houdt, naar beweerd wordt, ten opzigte der zaken van Bolgrad en van de Parijzer Conferentie, waar hij ook de Italiaansche aangelegenheden wil behandeld zien, de zijde van Rusland. De blijkbare omkeering in de Sardinische politiek wekt groote verwondering.

BRUSSEL den 1 december.

Bij den aanvang der zitting van de Kamer der Representanten van heden heeft de Vice President het antwoord medegedeeld, door den Koning bij de aanbieding van het adres der Kamer gegeven. Dat antwoord luidt dus: „Mijnheeren, het is mij aangenaam de opregte betuiging der gevoelens van hartelijk vertrouwen te ontvangen, welke gij in naam van de Kamer der Representanten jegens mij geuit hebt. De werkzaamheden dezer gewigtige Zitting zijn waardiglijk ingewijd. Uwe verstandige vaderlandsliefde zal de pogingen mijner Regering weten te ondersteunen, met het doel om de regelmatige ontwikkeling van het zedelijk en stoffelijk welzijn der Natie te bevorderen."

Daarna heeft de Kamer, die ver van talrijk opgekomen was, het ontwerp der credietwet voor de uitvoering van den spoorweg van den Staat, met een amendement van vier leden, goedgekeurd, zoodat de som, over welke de Regering voor het materieel, den aanbouw der stations, wachtershuisjes, dubbele sporen en uitbreiding der telegraaflijnen zal kunnen beschikken, nu tot zes millioen francs geklommen is.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 1 december.

Men zal zich herinneren dat een aantal ingezetenen, op den 6 junij ll., aan den Gemeenteraad alhier een request heeft aangeboden, waarin zijne tusschenkomst werd ingeroepen tot het weder openen van het geneeskundig etablissement *Zuiderburg*, ten behoeve van mingegoede burgers van 's Gravenhage. Ten gevolge van een op dit request genomen Raadsbesluit, hebben Burgemeester en Wethouders een onderhoud gehad met dr. *Hendriksz*, waarvan de slotsom was dat de heer *Hendriksz* heeft te kennen gegeven, dat hij niet ongezind is, om in bijzondere gevallen, bepaaldelijk in oog- en oorziekten, ook bij gebreken, die eene orthopoedische behandeling vereischen, op den vorigen voet, mits de ondersteuning, welke door de gemeente-apotheek in deze zou behooren verleend te worden, zijne hulp te verleenen. Het blijkt verder uit een door Burgemeester en Wethouders te dier zake aan den Raad uitgebragt rapport dat in de geneeskundige inrigting van den heer *Hendriksz*, sedert 25 jaren, niet alleen behoeftige bewoners van 's Gravenhage, maar ook uit alle oorden der provincie, ja uit het geheele Vaderland, raad en hulp komen zoeken voor vele kwalen en gebreken, raad die hun nimmer geweigerd werd en praktische hulp, zelfs met huisvesting en verpleging voor zoo veel de gelegenheid toeliet, weldadig werd verstrekt. Het is niet te verwonderen, dat de toevloed van zoo vele lijders door de heuschheid en welwillendheid, waarmede zij ontvangen werden, uitgelokt, ten laatste het den directeur van het etablissement onmogelijk maakte, aan alle aanvragen te voldoen, en het openhouden van zijn etablissement voor zoo vele lijders aan groote bezwaren onderhevig was. Dit heeft, zijns ondanks, den heer *Hendriksz* er toe moeten brengen om zijne inrigting voor behoeftige lijders, waar dan ook te huis behoorende, te sluiten. Bij de bovenvermelde conferentie is van zelve ook in aanmerking gekomen de verzorging van de arme zieken, zoo als zij thans plaats heeft, in vergelijking met die in andere Landen, door den heer *Hendriksz* op zijne langdurige studie- en oefeningsreizen bezocht, bijzonder ook in de gasthuizen hier te Lande; eene aangelegenheid welke ook in den Raad ter sprake zal komen en in beraadslaging worden gebragt, wanneer, òf de bijbouw van het burger-gasthuis, òf het stichten van een geheel nieuw gebouw, naar de regelen der hedendaagsche wetenschap, zal worden voorgesteld. De langdurige ondervinding op *Zuiderburg* opgedaan, waarvan gedurende 25 jaren 80,000 genees- en heelkundige consultatien zijn uitgegaan, en zoo velen verpleegd zijn geworden, hebben den geleerden bestuurder, bij zijne aldaar gehouden aanteekeningen van ieder ziektegeval enz., meer dan iemand in staat gesteld, om over den aard en de inrigting van een zooveel mogelijk doelmatig etablissement tot verpleging en genezing van kranken te oordeelen, en heeft hij zich op de genoemde conferentie met de meeste welwillendheid geuit, om, bij zoodanige daarstelling van een hospitaal op grootere schaal dan het tegenwoordige, van zijnen raad en voorlichting te dienen, ten einde het aan de vereischten eener goede inrigting zou voldoen, en de behoeftigen zouden, wanneer hem het oppertoezigt werd toevertrouwd, kunnen erlangen wat zij aan *Zuiderburg* thans missen.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van maandag* 1 *december*.

Aan de orde is de voortzetting der algemeene beraadslagingen over hoofdstuk V (*Binnenlandsche Zaken*) der Staatsbegrooting voor 1857.

De heer *van Nispen van Sevenaer* merkt op, dat er eene questie is, welke alles domineert, en wel de regeling van het onderwijs. Bij hem bestaan dienaangaande ongerustheid en bezorgdheid na al het gebeurde, daar het niet mogelijk is dat de gemengde Christelijke school aan de wenschen van het Volk zal voldoen, terwijl toch de godsdienst niet van de school kan worden uitgesloten en de Grondwet eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen voorschrijft. Zijns oordeels zijn er slechts twee middelen, om ten deze aller wensch te voldoen: 1°, verwijdering van al wat kwetsend is in de toepassing voor ieder in den Lande en alzoo eene wet in den geest van het vorig ontwerp, en 2°, afzonderlijke scholen te geven naar ieders godsdienstige beginselen. Hij gaat vervolgens de antecedenten van den Minister van Binnenlandsche Zaken en den Minister van Justitie na en komt tot de slotsom dat velen met hem niet zonder grond ongerust zijn, wanneer de taak van het onderwijs aan dit Ministerie wordt opgelegd.

De heer *van Heiden Reinestein* verdedigt de gedragslijn van den Minister van Binnenlandsche Zaken en haalt daarbij de geschiedenis op van het petitionnement, tot betoog dat dit petitionnement niet uitsluitend is uitgegaan van de anti-revolutionairen en van de voorstanders der beweging van april 1853; dat petitionnement was geen protest tegen de gemengde school, maar was gerigt tegen de godsdiensteloze school. Zijn gevoelen is, dat men moet afwachten wat dit Ministerie zal doen, om aller wenschen te bevredigen, en hij vleit zich dat een ontwerp op het onderwijs van dit Ministerie nog in den loop dezer Zitting het onderwerp van beraadslaging der Kamer zal kunnen uitmaken.

De heer *Dirks* meent, dat, nu zulk een aanzienlijk deel der schuld is geamortiseerd en verschillende belastingen zijn afgeschaft, de tijd is gekomen voor het tot stand brengen van het groot spoorwegnet over het geheele Land.

De heer *Meeussen* wenscht bepaald te weten, welken weg de Minister van Binnenlandsche Zaken nopens het vraagstuk van het onderwijs denkt te bewandelen; van de oplossing van die vraag zal hij zijne stem laten afhangen over dit en over alle volgende hoofdstukken, omdat het hier geldt de oplossing van een gewigtig vraagstuk en van een groot Regeringsbeginsel. Hij treedt verder in beschouwingen over het gebeurde en zegt dat door de verklaringen des Ministers ten aanzien van het onderwijs nog geen meer licht over de zaak verspreid is. De spreker verklaart een voorstander te zijn van de gemengde school en van gewone burgerlijke scholen, doch wil geene secte-scholen.

De heer *Zijlker* treedt mede in beschouwingen over de onderwijs-questie en toont aan dat er bij dit Ministerie vooruitgang is in het nader komen tot de liberale begrippen en beginselen, waardoor de vrees voor de organisatie van een anti-nationaal schoolwezen al meer en meer schijnt

... verdwijnen, een schoolwezen waarin de ge-...deschool zou worden vernietigd, althans uitzonde-... zou worden. Mogten echter de vermoedens, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken als het hoofd van het Kabinet moet worden beschouwd, zich bevestigen en het blijken dat die Minister niet zoo geheel vreemd is geweest aan de coalitie van 1853 tusschen kerkelijken en politieken, en die in het duister heeft voortgearbeid om, ter bereiking van politieke oogmerken, nopens het openbaar onderwijs een slag te slaan, dan zou hij voor het minst bezwaar hebben om zijne stem aan dit hoofdstuk te geven en daardoor den Minister in staat te stellen om nog voor een jaar het Staatsbeleid in handen te hebben.

De heer *Hoffman* zegt dat de raad, om het ontwerp op het onderwijs van den vorigen Minister terug te geven, weinig strookt met de gehechtheid van het liberalismus aan het Koninklijk Stamhuis, dewijl de Koning, al ware dat ontwerp door de Kamer aangenomen, zwarigheid zou hebben gemaakt daaraan zijne sanctie te geven. Ten gevolge van een gezegde van den heer *Bosscha* vraagt hij, of de berooving der kerkelijke goederen ook zoo goed is geweest voor de kerken? Ten slotte verklaart hij de hoofdstukken der begrooting naar hunne innerlijke waarde te zullen beoordeelen.

De heer *Gevers Deynoot* heeft met genoegen gezien wat door de Regering omtrent de spoorwegen is gedaan. Zijns oordeels wordt echter het onderling verband der spoorwegen te veel uit het oog verloren. Eene tweede aanmerking geldt de vraag, wanneer de Regering de spoorwegen vroeger of later tot zich wil trekken, waaromtrent hij meer bepaald de meening der Regering wenscht te kennen. Ten slotte merkt hij op, dat onder de gedane concessien niet voorkomt eene van Gouda naar 's Gravenhage en Scheveningen, welke spoorweglinie hij van hoog belang acht, weshalve het hem aangenaam zal zijn te vernemen of er eenig vooruitzigt bestaat voor zoodanige concessie.

De heer *Thorbecke* bespreekt enkele door den Minister gebezigde uitdrukkingen en verklaart het cijfer van het aanhangige hoofdstuk voor alsnog te hoog te achten. Hij behandelt wijders het vraagstuk der publieke werken, verlangt inlichtingen nopens eenige spoorweglinien, dringt ook op eene wettelijke regeling van de zaak der spoorwegen aan en vraagt, waarom het verzoek om concessie tot het leggen van een tweeden telegraafdraad van hier naar Engeland is afgewezen.

De heer *van Hoëvell* hoopt dat de Regering zal komen tot de zuivere gemengde school, wat de meerderheid der Natie wil.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* merkt op dat men veel heeft gesproken van antecedenten. Hij zal er mede aanvangen. Hij doet dit met schroom. Niet omdat hij zich zou hebben te schamen door het beroep op antecedenten, maar omdat dit soms kwetsend moet zijn voor dezen of genen, en het is verre van hem dit te bedoelen. Hij wil niet beoordeelen, of het gebeurde in 1853 reden tot bezorgdheid moest geven; maar zoo veel is zeker, dat er bezorgdheid was. Welke bezorgdheid? Zeker niet die, dat de Roomsch-Katholieken niet zouden moeten hebben het volle genot der regten die ze bezaten; maar de vrees was deze, dat het element praedominerend zou kunnen worden. Daarin heeft hij gedeeld, en daarover heeft hij geen berouw. Wat hij gedaan heeft, heeft hij openlijk gedaan. Wat nu verder bedoeld is met dagbladen, die zijne optreding hebben toegejuicht, daarover zal Z. Exc. zich niet uitlaten. Niemand heeft van hem of van een zijner ambtgenooten daartoe het mandaat gekregen en hij heeft zich daarover dus niet te verantwoorden. Op de stelling van den heer *van Zuylen*, alsof hij in het Ministerie zou praedomineren, zegt Z. Exc., dat de Minister van Justitie was de zamensteller van het Ministerie; die Minister praedomineert de rigting van het Ministerie en is er het hoofd van. Maar men is opgekomen tegen zijne mede-onderteekening van het Delftsche adres, maar dit kan geen woord tot verwijt; zoo als dat meermalen gaat, is 't ook hier geschied; men vereenigt zich met de hoofdgedachte van een adres, en die hoofdgedachte kwam neer op de bezwaren tegen de wet op het onderwijs, omdat men vreesde dat de godsdienst uit de school zou worden gebannen; als er in de petitie iets kwetsends was voor deze of gene gezindheid, dan was dit ver van hem; hij weet dat men hem heeft verdacht van onverdraagzaamheid jegens zijne R. K. landgenooten; maar verdraagzaamheid is eigenlijk niet het woord waar het op aan komt, want het geldt gelijke regten, en in zijn bijzonder leven heeft hij nooit de Roomsch-Katholieken minder voorgestaan dan eigen geloofsgenooten; al had hij nu ook in het adres denkbeelden geopenbaard, die in strijd mogten zijn met hetgeen hij nu wenscht, zou daaruit geen bewijs kunnen worden geput tegen zijne tegenwoordige bedoelingen; kan niet ieder lid, dat in een Ministerie optreedt, zijne eigen meening eenigermate wijzigen? Kan er niet eene overeenkomst plaats hebben, waarbij de een aan den ander iets toegeeft, om tot ééne algemeene gedachte te komen? Ook zijn eenige woorden aangehaald, die hij bij zekere gelegenheid zou hebben gesproken; de Minister zal hierop niet bijzonder de aandacht vestigen, het betrof een toast, voor eenigen tijd ingesteld; niemand zal toch kunnen gelooven, dat hij de dwaasheid zou gehad hebben om te zeggen, dat hij Nederland tot het gelukkigste Land der wereld zou maken. Men heeft al verder gevraagd, waarom het wetsontwerp op het onderwijs nog niet gereed is; de Minister had nog iets anders te doen dan de wet op het onderwijs te ontwerpen; er waren velerlei andere onderwerpen die zijne onverwijlde aandacht vorderden; hij zal het zich dus getroosten indien sommigen oordeelen, dat hij met dat ontwerp reeds moest gereed zijn; die evenwel billijk is, zal hem dit niet verwijten. In antwoord op de vraag van den heer *Bosscha*, of het onderwijs zal zijn gemeentelijk of van Rijkswege, zegt Z. Exc., dat ook dit niet gemakkelijk is te bepalen; eerst in den laatsten tijd heeft hij de verlangde opgaven van de gemeentebesturen deswege ontvangen; hij hoopt intusschen, dat zij zullen worden gerustgesteld, die vreezen dat hij iets zou willen invoeren wat hun zou hinderen of strekken om proselieten te maken; hij herhaalt: hij mag de verschillende principes nopens het onderwijs nu niet hier in discussie brengen; hij ontkent niet het regt der Kamer, om haar votum van vertrouwen aan hem te onthouden, maar dat zal op zijne gedragslijn van geen invloed zijn; hij gelooft, dat hij alles wat over Christelijk onderwijs gezegd is, op zijne plaats kan laten, zonder daaromtrent thans zijne gedachte te kunnen formuleren; hij hoopt dat de sprekers welwillend die reden van verschooning zullen aannemen. Hij heeft zich sedert zijne optreding bewogen in eene materiële rigting, maar dit was, zoo als sommigen beweerden, slechts om af te leiden van de hoofdzaak; neen, zijn vorige werkkring geeft daarvan de verklaring; aan den anderen kant meent men, dat hij op stoffelijk gebied te weinig heeft gedaan, vooral met opzigt tot de spoorwegen; hij erkent, dat wij behoefte hebben aan de noordelijke spoorwegen; hij erkent ook, dat veel moet worden overgelaten aan particuliere krachten; maar als het zeker is, dat de zaak in de eerste jaren geen winst oplevert voor de aanleggers, en dat de aanleg niettemin van veel nut is voor de ingezetenen, dan is het zaak, zoodanige onderneming te ondersteunen. In antwoord op den heer *van Deinse*, geeft Z. Exc. eene bevestigende verzekering; de Zeeuwsch-Limburgsche spoorweg zal tot Vlissingen worden voortgezet, en mogt daarin eene verhindering komen, dan kan het Gouvernement het werk op zich nemen. Op de vraag van de heeren *Gevers Deynoot* en *Thorbecke*, betrekkelijk den aanleg van een spoorweg van Gouda naar 's Hage en Scheveningen, zegt Z. Exc. dat voor dien aanleg meer dan ééne aanvraag is gedaan; die aanvragen zijn aangehouden, op grond dat hij zich durft vleijen, dat het geven van concessie daartoe aan eene bepaalde maatschappij zou kunnen leiden tot een beter verband van den Hollandschen met den Rijnspoorweg; de onderhandelingen daarover zijn nog loopende. Wanneer het doel niet mogt worden bereikt, zal de concessie ten spoedigste aan een ander worden verleend. Door den heer *Schimmelpenninck* was gewezen op het nadeel voor de rivieroevers, door de raderbooten toegebragt, en gevraagd, of deze niet konden worden vervangen door schroefbooten. De Minister zegt, dat hierop bij nieuwe concessien zal kunnen worden gelet. Wat eindelijk het cijfer der begrooting betreft hetwelk als te hoog is opgegeven, Z. Exc. heeft eeniglijk gelet op hetgeen voor iederen post kon noodig wezen.

De heer *van Zuylen van Nyevelt* betoont zich zeer onvoldaan over het antwoord des Ministers, die eigenlijk niets heeft gezegd; men heeft toch op het oogenblik geene wet op het onderwijs verlangd, maar alleen wenschte men het hoofdbeginsel van zoodanige wet te vernemen.

De heer *Storm van 's Gravesande* merkt op, dat de Minister omtrent de spoorwegen ook niets heeft geantwoord.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* zegt dat hij nopens de ondersteuning voor de spoorwegen voorzigtig moet zijn, want de Vertegenwoordiging moet daarin later gekend worden. De Regering meent dat de geldmiddelen veroorloven om ondersteuning voor de spoorwegen te verleenen en hij hoopt daaromtrent spoedig eene wet voor te dragen.

De heer *Thorbecke* merkt op, dat de Minister het veld der discussien nopens het onderwijs met reuzenschreden doorkruist heeft, het weinige wat hij gezegd heeft bewijst dat de Minister met de zaak verlegen is. De Minister zeide dat hij andere zaken heeft te doen gehad, dat hij zijn oog gevestigd had op de materiële belangen; de spreker zegt dat dit ook verwacht werd, maar nu zegt de Minister dat de questie nopens den noordelijken spoorweg nog moet worden nagegaan. De spreker heeft op zijne vraag nopens den tweeden onderzeeschen telegraaf mede geen antwoord bekomen.

Wegens het vergevorderd uur wordt de voortzetting der beraadslagingen bepaald op morgen ochtend ten 11 ure. Tot dien tijd wordt de vergadering gescheiden.

's GRAVENHAGE den 2 december.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van dingsdag 2 december.*

Aan de orde is de voortzetting der algemeene beraadslagingen over hoofdstuk V der begrooting voor 1857 (*Binnenlandsche Zaken*).

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* had zich gevleid dat hij gisteren voldoende had geantwoord op de vragen die gedaan werden, inzonderheid betrekkelijk de openbare werken, en dat hij daarbij ook genoegzame opening had gegeven nopens de plannen, bij de Regering aanhangig. Hij meende met de gegeven inlichtingen te hebben kunnen volstaan, doch heeft zich daarin bedrogen, zoodat hij zich alsnog genoopt vindt om aan te vullen wat gisteren achterwege mogt zijn gelaten. In antwoord nu op de algemeene aanmerking van den heer *Dirks* geeft de Minister te kennen, dat hij geheel de meening van dat lid deelt in betrekking tot de uitbreiding der spoorwegen en het belang, om waar de toestand van 's Lands geldmiddelen dit gedoogt de verschillende ondernemingen op dit stuk zoo noodig te ondersteunen. De Regering hoopt dan ook eerlang de vereischte voordragten te doen, om zoodanige ondersteuning te verleenen, ten einde over het gansche Land die spoorwegen kunnen worden aangelegd, waardoor de verschillende deelen des Rijks in verbinding zullen worden gebragt. Toen Z. Exc. aan het bewind kwam, was het reeds zijn voornemen de noodige lijnen te doen opnemen door de beambten van den waterstaat, om zoodanig spoorwegnet te kunnen tot stand brengen. Er waren evenwel verschillende aanvragen gedaan, die de hoop deden ontstaan, dat een groot deel van dat werk door bijzondere ondernemingen zou worden aangelegd. Een eerste en voorname is die van Vlissingen naar Venlo; na vele onderhandelingen, hierover gevoerd, is de uitvoering van dien weg niet lang meer twijfelachtig en zal die weg stellig tot Vlissingen doorgaan. De tweede en zeer gewigtige weg is die van Amsterdam naar het Nieuwediep; Z. Exc. refereert zich dienaangaande geheel aan den heer *Rochussen*, die gezegd had dat die spoorweg tot stand zal komen. De derde is die van Sevenaer naar Rheinen in verbinding met den Rijnspoorweg en verder met Hannover en belooft de beste uitkomsten; als de weg van Sevenaer naar Rheinen zal gereed zijn, mogen wij ons vleijen, dat die spoedig aan Hannover zal worden aangesloten, met het oog op de bereidverklaring van de Hannoversche Regering om daarover onderhandelingen te openen. De Minister komt thans op de belangrijke aanvragen tot aanleg van spoorwegen in Friesland, Groningen, Drenthe en Overijssel. Er zijn deswege verschillende aanvragen geschied, eene waarbij garantie van rente was gevraagd, doch waarin de Regering meende niet te kunnen treden. De latere aanvragen konden niet in overweging worden genomen, zoolang de onderhandelingen met anderen nog aanhangig waren. Het voo... nemen bestaat intusschen om in nadere onderhand... ling te treden over de rigting, die voor de stede... waardoor die wegen loopen zullen, het meeste voord... zal aanbieden. Hij hoopt, dat die leden der Kam... welke het meest bekend zijn met de localiteiten, he... in de bepaling dier rigting zullen willen te hulp kome... Over het benoodigde subsidie zal later een voorstel a... de Kamer worden gedaan. Die spoorweg zal zich o... aansluiten aan den Nederlandschen Rijn-spoorweg. ... zijn op dit oogenblik aanhangig twee aanvragen, do... het Pruissische Gouvernement aan de Nederlands... Regering gedaan, en daarover zijn de onderhandeli... nog loopende. Het betreft een weg van Crefeld ... Nijmegen, en een van Venlo tot Viersen, om zich ... aan het Pruissische spoorwegnet tusschen Rijn en M... aan te sluiten. Wanneer die twee wegen tot stand zull... zijn gekomen, zal alzoo van twee nieuwe zijden ... Nederlandsche spoorweg in verbinding met Duitschla... worden gesteld. Als allen zullen zijn aangelegd, zal ... niettemin nog eene leemte blijven bestaan tusschen ... noordelijke en zuidelijke spoorwegen, immers zoude... tusschen deze geene genoegzame verbinding best... Twee rigtingen nu zijn tot die aanvulling in aanmer... genomen; de eerste is van Rotterdam over Dordr... naar den Moerdijk, om zich zoo aan te sluiten aan ... Antwerpschen spoorweg. De Kamer van koophandel ... Rotterdam heeft aan die rigting echter haren bijval ... kunnen schenken. Die van Dordrecht daarentege... daarvoor zeer genegen. De andere rigting is van 's H... togenbosch naar Tiel en Amerongen. Het is twijfelach... of zoodanige verbinding door particulieren zal wor... ondernomen; maar voor het geheele stelsel van spoor... is deze rigting van zooveel belang, dat, als zij niet d... bijzondere personen mogt kunnen worden ondernomen, ... Staat geroepen, ja genegen zou zijn, die ondernemin... ondersteunen, of welligt die voor eigen rekening te ne...

Men heeft voorts gevraagd waarom de bepaling is ... maakt, dat de Staat na 20 jaren het regt zou heb... een weg te naasten; er kan veel over getwist word... welke wijze verkieslijk is; die exploitatie aan bijzond... personen over te laten, of wel haar te drijven v... rekening van den Staat; maar wat daar ook van zij, ... is hier meer zaak, de exploitatie aan particulieren o... te laten, omdat deze die bedrijven veel beter kunnen ... dan de Staat. Maar de voorwaarde van het regt ... naasting na 20 jaren is, als men wil, meer een maatre... van voorzorg, om, indien het noodig zij, zich ... Staats wege die spoorwegen aan te trekken. — Wa... vragen betreft omtrent een spoorweg van Gouda ... 's Gravenhage en Scheveningen, daarop had Z. ... reeds gisteren eenig antwoord gegeven; hij geeft d... omtrent nog nadere ontwikkeling, waarvan de slot... is, dat voor de verwezenlijking van dat plan ... wenschelijk zou zijn, indien de Holl. ijzeren spoor... Maatschappij kon besluiten haar spoor te versmalle... dit op gelijke breedte te brengen als de Ned. R... spoorweg; van daar, dat men aan die Maatschappij be... heeft gegeven, dat de Regering genegen zou zijn ... hare aanvrage de voorkeur te geven boven die van ande... doch onder voorwaarde van die versmalling. Intuss... ware het nog beter, dat de rigting liep van Leyden ... Woerden, altijd in verband met den weg naar Scheveni... en 's Hage, dan van Gouda naar 's Hage, omdat al... Leyden in spoediger gemeenschap zou zijn gesteld ... Utrecht. De onderhandelingen nu over een en a... hebben voorloopig geen ongunstig gevolg gehad, e... hoopt ook, dat daaruit voordeelige uitkomsten zu... worden verkregen.

Er zijn nog twee zaken, waarover de Minister wen... te spreken en die niet geheel van belang zijn ont... De Rijn-spoorweg-Maatschappij namelijk heeft ... vrage gedaan tot den aanleg van een verkorten we... Woerden naar Breukelen, maar zij heeft nog niet vo... aan hare verpligting tot aansluiting van haar spoor, ... een zijtak naar Rotterdam, met den Hollandschen sp... weg. Daarom heeft de Regering geantwoord, dat o... dien nieuw verlangden aanleg in geene onderhande... kon worden getreden, alvorens de Maatschappij aan ... verpligting hadde voldaan. De Regering mag ... echter vleijen, dat nu de Maatschappij ten deze nie... gebreke zal blijven; hij kan er de verzekering bijvoe... dat de vestiging van een station te Rotterdam ... goed geregeld is. — Een andere zijtak is die van ... Aken-Maastrichtschen spoorweg naar de dom... steenkolenmijnen te Kerkraede. De maatschappij ... dien weg is nog in gebreke gebleven, dien zijtak ... te leggen. Maar de Regering hoopt, dat zij d... spoedig zal voldoen.

De Minister moet nu nog twee ontwerpen ter ... brengen, die evenwel nog niet tot die rijpheid zij... komen, dat hij daarover in het breede kan uitw... Als er in Duitschland groot belang wordt gesteld ... verbinding met den Nederlandschen spoorweg, ... dit omdat daaruit ook de verbinding met de zee ... bevorderd. Nu is het bekend, dat, bij den tegen... digen toestand der scheepvaart, het voor de g... schepen die men bouwt meer en meer moeijelijk ... voor Amsterdam en Rotterdam te komen. Er z... onderhandelingen gaande om eene kortere gemeen... van die steden met de zee tot stand te brengen. ... is te wenschen dat die tot stand kome, maar ... zijn belangrijke kosten verbonden, waarbij nog ko... twijfel, of men de haven wel tot genoegzame die... kunnen houden, althans dit is aan de deskundigen ... twijfelachtig voorgekomen. Inmiddels is een onde... aanhangig naar de middelen om het Noordholla... kanaal in een toestand te brengen, dat het overeen... met de behoeften der scheepvaart. Ook voor Rotte... is eene betere gemeenschap met de zee noodzake... Ook daartoe is het noodige onderzoek ingesteld. ... vleit zich, dat dit binnen kort tot eene uitkom... leiden, en dat men, bij niet gelukken, daarvan ... zien en andere middelen zal kunnen opsporen, ... die zoo wenschelijke verbeterde gemeenschap met ... zal kunnen worden verkregen.

Het andere punt betreft de aanvrage om conce... den aanleg van een onderzeeschen telegraaf t... Rotterdam en Londen. De aanvrage daartoe is ... gewezen blootelijk, omdat er reden zou bestaan ... gelooven, dat het tarief niet zou worden verlaagd. ... bestaan nog andere redenen tot die weigering; ... Regering kan zich op dit oogenblik, in openbare ...

over die redenen niet uitlaten, bereid als Zijne Exc. is daarover eene nota over te leggen. — Ten slotte nog een zeer kort woord naar aanleiding der discussie van gisteren. De heer *van Zuylen*, die met zooveel zorg 's Ministers antecedenten is nagegaan, kon wel begrijpen dat ook hij hem op dat gebied zou volgen. Door den heer *Thorbecke* was gezegd, dat de Minister verlegen met de zaak van het onderwijs is en dat hij die verlegenheid niet wenschte te vermeerderen. Z. Exc. dankt hem voor die welwillendheid. Zeker, hij zou in verlegenheid zijn, wanneer hij thans op het terrein van het onderwijs zich begaf. Het Ministerie heeft een mandaat gekregen om eene wet op het onderwijs zamen te stellen, waarbij vele bezwaren wierden weggenomen. En nu is het thans de vraag, of het Ministerie in staat is aan dat mandaat te voldoen.

(*Het vervolg in een volgend N.°*)

[Verschillende leden voerden nog het woord, waarna met de behandeling der artikelen aangevangen en gevorderd werd tot art. 63. Morgen voortzetting.]

ROTTERDAM den 2 december.

In de gisteren door de afdeeling Rotterdam, Schiedam en omstreken van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw alhier gehouden vergadering, bragten de afgevaardigden naar de algemeene vergadering te Delft van het aldaar verhandelde verslag uit. Verder werd besloten, dat in het voorjaar van 1857 omstreeks Paschen eene tentoonstelling van vee te Rotterdam zal plaats hebben. Daarna werden, in de plaats der leden die met 1 januarij 1857 af moeten treden, de heer *J. Loopuyt*, van Schiedam, tot tweeden voorzitter, en de heer *J. Barendregt* Gz., van Barendrecht, tot lid van het bestuur benoemd. Ten slotte deelde het Bestuur mede, dat in den aanstaanden winter, in verschillende plattelandsgemeenten der afdeeling, vier voorlezingen betrekkelijk den landbouw door den heer *Holtzapffel*, van Dordrecht, zullen gehouden worden.

— Heden avond omstreeks 7 ure ontstond alhier brand op de tweede verdieping van een pand aan de noordzijde van den Korten Visschersdijk, het tweede huis van de Keizerstraat, welke brand spoedig zoo fel toenam, dat slechts met moeite de bewoonster met hare zes kinderen kon gered worden, terwijl aan het bergen van den inboedel niet te denken viel; gelukkig heeft men door de spoedig aangebragte hulp der brandweer het vuur tot de woning kunnen beperken.

— Ds. *W. Kraijenbelt* te Overschie heeft voor de op hem uitgebragte beroepen naar de Hervormde gemeenten te Oud-Beijerland en Huizen bedankt.

— Heden is te Vlaardingen op de werf *'sLands Welvaren*, toebehoorende aan den heer *A. van der Werf de Willigen*, de kiel gelegd voor een hoekerschip, genaamd *Zwammerdam*, voor rekening van de heeren *W. van Rossen en Zonen*, en zullende gevoerd worden door stuurman *W.m de Graaf*.

— In de laatstl. zaturdag gehouden zitting van den gemeenteraad van Dordrecht werd door den voorzitter berigt, dat de gemengde commissie, benoemd bij Raadsbesluit van 11 februarij 1854, ter zake van eene spoorwegverbinding van die gemeente met andere reeds gelegde of geprojecteerde spoorweglinien steeds met ijver werkzaam is geweest, doch in den beginne vele teleurstellingen en tegenkanting ondervonden heeft; thans kon zij echter namens haar mededeelen, dat nu hare pogingen voorloopig in zooverre met eenen goeden uitslag bekroond zijn, dat thans het uitzigt bestaat, dat die verbinding tot stand zal worden gebragt. Daar echter de voorloopige vergunning daartoe niet kan verkregen worden, zonder dat eerst een waarborgkapitaal gesteld zij, en der gemeente zeer veel aan gelegen is, dat deze zaak eenmaal tot stand kome, stelde de voorzitter namens de commissie voornoemd voor, de inschrijvingen in het grootboek der 2½ pct. Nationale werkelijke schuld, aan de gemeente in eigendom toebehoorende, als waarborgkapitaal tot zoodanig bedrag te verbinden, als noodig zal zijn tot de voorloopige concessie. Na eenige discussie werd daartoe besloten, behoudens goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

— Uit het programma van het genootschap voor Tuin- en Landbouw *Dordrechtsche Flora*, onder bescherming van Z. M. den Koning, blijkt dat de 20ste tentoonstelling van gemeld genootschap te Dordrecht in het begin der maand april 1857 zal gehouden worden.

— Ll. vrijdag is onder het ressort Castricum een scheepje met haver en boonen gestrand, waarvan de equipage, uit vijf man bestaande, door de Egmonder reddingsboot behouden aan wal is gebragt. De naam van dit vaartuig is het kofschip *Toeval*, kapitein *D. Graafhuis*, van Harlingen met haver naar Yarmouth bestemd. Schip en lading zijn waarschijnlijk verloren.

— Ll. zaturdag werd door den arbeider *A. Appels*, tusschen Notzel en Strijbeek, het lijk gevonden van *M. Jaspers*, oud 52 jaren, wonende te Meerle, landbouwer van beroep. In den vroegen morgen naar Breda gegaan om een varken te verkoopen en in den namiddag huiswaarts gekeerd, schijnt het dat hij door drie personen aangerand en om het leven is gebragt; daar hij gevonden is door zijn halsdas verworgd door het ronddraaijen van een hout, dat in de heide is gestoken, en ontdaan van het weinige geld, dat hij welligt bij zich had. Aan de in den omtrek ontdekte kenteekenen vermoedt men drie daders, die echter, bij de ijverigste pogingen door de justitie, het bestuur van Ginneken en de marechaussées te Breda in het werk gesteld, nog niet zijn ontdekt.

— Ll. zaturdag werd te 's Hertogenbosch aan een winkeldeling door eene vrouw eene aanzienlijke som aan bank- en muntbiljetten ontvreemd. Door de ijverige bemoeijingen van den heer Commissaris van politie zijn de schuldige en hare medepligtigen spoedig ontdekt, tot bekentenis gekomen en in verzekerde bewaring gesteld. Het gestolene is door de maatregelen van genoemden ambtenaar grootendeels teruggevonden.

— Eergisteren avond ontstond te Arnhem brand in het buitenverblijf *den Hommel*, toebehoorende aan den heer baron *van Heeckeren van Enghuizen*, thans bewoond door den heer *W*. De brand schijnt op eene kinderkamer op de bovenverdieping, of in eene daarnaast gelegen kast, te zijn aangekomen, en had reeds zoo groote vorderingen gemaakt voor die werd ontdekt, dat de huisgenooten aan geen blusschen meer denken konden en niet dan met moeite twee kleine, reeds ter ruste gelegde kinderen konden redden. Hoewel het eenigen tijd duurde eer de spuiten, wegens gebrek aan water, in werking konden komen, gelukte het weldra de vlammen meester te worden. Het achterhuis is echter geheel uitgebrand, doch de inboedel grootendeels gered.

— Ll. vrijdag ontstond brand in de woning van den heer *S.* te Ambt Doetinchem, welke zóo spoedig toenam dat het gebouw, met den zich daarin bevindenden aanzienlijken voorraad van koren, hooi en stroo enz., eene prooi der vlammen werd; het vee is gered.

— De waterhoogte te Arnhem was den 1 dezer 3,21 el.

De Rijnhoogte te Keulen was den 1 dezer 13 voet Keulsch peil (12 voet 6 duim Rijnlandsch).

— Zr. Ms. korvet PRINS ALEXANDER DER NEDERLANDEN, onder bevel van den kapitein ter zee *W. Steffens*, den 6 november jl. van Vlissingen naar Lissabon en Madeira vertrokken, is na eene buitengewoon voorspoedige reis van zes dagen te Lissabon gearriveerd; alles wel aan boord.

— Den 2den der vorige maand is de heer *F. W. Conrad*, de voorzitter van de internationale commissie voor de doorgraving der landengte van Suez, te Alexandrië aangekomen.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 2 December.

OVERLEDEN: F. J. Koofman, z., 8 j. — D. Daninck, jm., 27 j. — E. van Sleeuwen, wed. H. W. Holtkamp, 59 j. — J. W. Doedes, z., 7 m. — A. Kooy, man van E. S. W. Kooy, 33 j. — S. van der Willigen, jm., 74 j. — W. L. Gordijn, z., 6 m. — A. Brisban, d., 4 m. — A. E. Straeten, jd., 25 j. — E. Filkers, wed. J. Veekmans, 78 j. — J. D. Hoekwater, weduwenaar van L. Groeneveld, 58 j. — E. Homs, d., 5 m.

BEVALLEN: C. Engel, geb. van Boom, z. — J. Frietema, geb. Okhuysen, z. — E. C. Govan, geb. Brijce, z. en d. — E. van der Spek, geb. Tas, z. — C. E. Boshom, geb. Holtzapfel, z. — A. M. W. Koks, geb. Veling, z. — M. M. van der Wiel, geb. Weymans, d. — M. A. W. van Dongen, geb. Hoogenboom, d. — M. van der Lee, geb. de Haas, z. — C. W. Gerretson, geb. Haselager, z. — M. M. Burgerhout, geb. de Graaf, d. — M. F. van der Woude, geb. Folbers, z. — L. Barendregt, geb. Breevoort, d.

Zeetijdingen.

Nederland.

HELLEVOETSLUIS 1 dec. Heden avond vertrokken *Constance*, Borcherts, n. Brouwershaven (per *Zuid-Holland*). — Zeilklaar *Vier Gezusters*, Bik, n. Batavia; *Julius*, Meijer, n. New-York, en *Jonge Willem*, Brandts, naar Livorno.

HELLEVOETSLUIS 2 december. Gearriveerd *Louise* (st.) van Grangemouth; *Twee Gebroeders*, Branbergen, *Geertruida Jacoba*, Potjer, *Jantje Nanninga*, Meihuizen, en *Eendragt*, Bos, alle vier van St. Petersburg; *Ida Hillechina*, Broekema, van Dantzig; *Iris*, Ensen, van Pernau; *van der Palm*, van Hees, van Triest, en *Jantje Eikema*, Eilts, van Messina (de laatste is tegen den Noordwal aan den grond gekomen, doch met assistentie afgebragt). — Vertrokken *Rotterdam* (st.) naar Marseille; de wind Z. Z. W. — W. ten Z.

BRIELLE 2 december. Vertrokken *Alert* (st.) naar Hull; *Schiedam* (st.) en *Batavier* (st.), beiden naar Londen. — Gisteren avond is de stoomboot *Sophie* in vlot water gekomen, bij Zeeburg en heden op de reede geankerd; de wind Z. W. ten Z. — Z. Z. W.

MAASSLUIS 2 dec. Niets gepasseerd; Z. Z. O. — W. Z. W., mistig.

BROUWERSHAVEN 2 december. (Z. W.) Gearriveerd *Broedertrouw*, Hordijk, van Batavia naar Dordrecht.

AMSTERDAM 2 december. Het Bremer schip *Martha*, kapitein Thiernan, van Singapore naar Amsterdam, ter reede van Batavia met schade binnen, is, volgens brief van daar van den 9 october, afgekeurd; de lading zou overgescheept worden in het Nederl. schip *Jan van Schaffelaar*, kapit. van Hees. — Het schip *Vrouw Jantina*, kapitein de Vries, van Groningen naar Zaandam, heeft, volgens brief van de Zoltkamp van den 27 nov., aldaar op een anker gestooten en is gezonken; de lading gerst is nat gelost. — Het schip *Drie Gebroeders*, kapit. Legger, van Londen naar Lubeck, is, volgens brief v. Delfzijl van den 29 november, lek aldaar binnengebragt.

TEXEL 1 december. (Kompasrond.) Gearriveerd *Helena & Anna*, J. C. F. Lupcke, van Batavia, en *Dutchman* (st.) van Londen; gisteren nog *Aukjen*, Teensma, *Geertruida Catharina*, de Winter, en *Herstelling*, Duiven, alle drie van St. Petersburg (de laatste met verlies van zeilen, kluiverboom, ingeslagen verschansingen overgeworpen lading); *Twee Gezusters*, Giezen, van Nerva, en *Elsina*, Besseling, van Koningsbergen. — Vertrokken *Ver*, Hall, naar Newcastle. Terug uit zee *Antje Schuring*, Schuring, op avontuur.

VLISSINGEN 1 dec. Op de Schelde gearriveerd *Cateaux Wattel*, Meijer, van Singapore naar Antwerpen. — Vertrokken 28 nov. *Julie*, van de Steene, naar Valparaiso; 29 dito *Gertrude*, Kramer, naar Konstantinopel.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te CHERIBON 23 sept. *President Plate*, Hansen, van Bat. — Te SAMARANG 16 sept. *Louisa Wilhelmina*, van Campen, van Bat. — Te SOERABAIJA 15 sept. *Zeeland*, Hazewinkel, 16 dito *E. W. van Dam van Isselt*, Graadt van Roggen, 24 *Sara Alida Maria*, Tekelenburg, en 29 *Minister Pahud*, Pfeil, alle vier van Bat. — Te PASOEROEWAN 17 sept. *S. van Heel*, van der Waal, van Soerabaija; 25 dito *Javaan*, Munnix, van Bat. — Te PROBOLINGO 14 sept. *Prinses Sophia*, Spaanderman, van Soerabaija. — Te WIJNKOOPSBAAI 20 sept. *Staatsraad Baud*, de Jong, van Bat.; 21 dito *Ary Scheffer*, Kunst, van Bantam. — Te CADIX 18 nov. *Henriette*, Dijker, van Newcastle. — Te SANTANDER 24 november *Alberdina Tjetskina*, van den Bos, van Cork. — Te HAMBURG 28 nov. *Ida Jacoba*, Bosker, van Palermo, en *Juffer Garrelts*, Kiers, van Charlestown; 29 dito *Otto*, Ulrichs, van Amst. Op de ELVE 29 nov. *Jacobus Cornelius*, Schoon, van Deventer. — Te BREMERHAVEN 28 nov. *Willem Cornelis*, Konter, van Petersburg; 29 dito *Eendragt*, de Boer, van Antwerpen. — Te SWINEMUNDE 27 nov. *Catharina Wilhelmina*, Roersma, van Amst., en *Alida*, Valomstra, van Koningsbergen. — Te KOPENHAGEN 26 november *Fennegiena*, Scheppers, van Antwerpen; 27 dito *Nicoline*, Hansen, van Amst.

Vertrokken:

Van MACAO 14 sept. *Dina*, de Haan, n. Havanna.

Van SOERABAIJA 28 sept. *Vondel*, Verhagen, naar Panaroekan; 30 dito *Phoebus*, Beck, naar Tjilatjap. — Van TRIEST 25 november *Meike*, Hazewinkel, naar de Levant en Hamburg. — Van HAMBURG 29 nov. *Sicilië*, Mink, naar Monte-Video en Buenos-Ayres. Van CUXHAVEN 27 nov. *Nancy*, Andersen, naar Rott. — Van BREMERHAVEN 27 nov. *Vrouw Janna*, Oosterhuis, naar Amst. — Van TRAVEMUNDE 29 nov. *Diverdina*, de Jonge, naar Rostock. — Van PILLAU 28 nov. *Ondine* (st.), Bakema, naar Amst. — Van ODENSEE 19 nov. *Marie Kirstine*, Larsen, naar Holland. — Van BERGEN 15 nov. *Merwestroom*, Vernes, naar Dordrecht.

PORT LOUIS (Mauritius) 20 oct. Binnengeloopen 5 oct. *Dirk Arnold*, Geerling, en 9 oct. *Hermine*, de Weerd, beiden v. Batavia naar Amst., zijnde lek. — Vertrokken 21 sept. *Equator*, Appel, en 2 oct. *Claudius Civilis*, Petersen, beiden (van Batavia) naar Amst.; 7 oct. *Akyab*, Klein, (van Bat.) naar Rotterdam, alle drie na volbragte reparatie.

Te STOLPEMUNDE binnengeloopen 24 nov. het Nederl. schip *Weldaad*, kapit. Folders, van Dantzig naar Londen, met gescheurde zeilen, gebroken boom, verlies van boot, verschansing en een gedeelte van deszelfs dek.

HELSINGBORG 24 nov. Het Ned. schip *Gebbina van Delden*, kapit. Hoff, met graan van Malmoe n. Firth of Forth, is bij Hogenäs gestrand en zal weg zijn; de lading wordt beschadigd gelost.

In de SOND gearriveerd 26 nov. *Johannes*, Voogd, van Reval naar de Maas; 27 dito *Victoria*, de Haan, van Stettin n. Londen, en *Torefors*, Pettersson, van Haparanda naar de Maas.

FREDRIKSHAVN 24 nov. Binnengeloopen *Catharina*, Bakker, van Petersburg naar Amst. — Vertrokken gisteren *Aukjen*, van Peer, (van Randers) naar Holland.

HOLTENAU gepasseerd 26 november *Zwaantina Margrietha*, de Vries, van Malmoe naar Amsterdam.

Te CUXHAVEN binnengeloopen 28 nov. *Melskina*, Harkema, v. Amst. naar Rostock, en *Wilmina Klasina*, de Jonge, van Amst. n. Sleeswijk; 29 dito *Amsterdam* (st.), Wigman, v. Amst. n. Stettin.

Engeland.

Het schip *Meika Jacoba*, kapit. Huininga, van Newcastle n. Civita Vecchia, te PORTSMOUTH binnen, heeft den 28 november de reis voortgezet.

DEAL gepasseerd 29 nov. *Electra*, Wegman, van Brouwershaven naar Londen.

Gepraaid:

Den 22 october, op 15 gr. NB. en 27 gr. 40 min. WL., de brik *Xarifa*, kapit. Titchett, van Soerabaija naar Amsterdam.

Den 22 november, op 46 gr. NB. en 16 gr. WL., *Vesta*, P. F. Rijken, van Batavia naar Rotterdam.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BATAVIA en SAMARANG, Gerardus Jacobus, H. B. C. H. Ruysch. — 10,964 b. Koffij, 20 k. Indigo, 4 k. Cochenille, 689 p. Tabak, 2435 bl. Tin, 3754 boss. Rotting en 50 pic. Sapanhout, NHM.

SAMARANG en BATAVIA, Maria Elisabeth Margaretha, F. C. Bauditz. — 5586 b. Koffij, 2413 kranj. Suiker, 75 v. Noten, 144 v. Foelie, 1378 bl. Tin en 3352 boss. Rotting, NHM.

BATAVIA en TJILATJAP, Eugenie, E. J. Bargman. — 8700 b Koffij, 517 kranj. Suiker, 1914 bl. Tin en 582 boss. Rotting, NHM.

BATAVIA, Jan van Galen, P. H. de Boer. — 110 b. Koffij, 445 b. Zwarte Peper, 8 b. Gom-Elastiek, 2000 st. Koehuiden en 718 k. Japansche Was, NHM.

BATAVIA en TJILATJAP, Hendrik Jan, J. van der Meyden. — 9500 b. Koffij, 268 kranj. Suiker, 375 b. Kaneel, 2550 bl. Tin, 623 boss. Rotting en 50 pic. Verwhout, NHM.

SOERABAIJA en BATAVIA, Ternate, T. Cars. — 5140 pic. Koffij, 7000 pic. Suiker, 501 pic. Thee, 462 pic. Indigo, 74 pic. Cochenille, 48 pic. Kaneel, 15 pic. Noten, 300 pic. Tin, 184 pic. Koperen Duiten en 190 pic. Rotting, NHM.

BATAVIA en SOERABAIJA, Joan, A. v. d. Tak. — 6060 pic. Koffij, 6000 pic. Suiker, 500 pic. Tin, 50 pic. Verwhout en 80 pic. Rotting, NHM.

PORT-ELIZABETH, Star of Peace, J. J. Holdsworth. — 775 kan. Suiker, 2628 z. Koffij, 976 sch. Tin, 70 k. Koperen Duiten en 628 bossen Rotting, NHM.; 1 kistje Zilverwerk, 1 dito Ammunitie, 2 k. Boeken, 1 rol Matten, 1 k. Kleedingstukken en 14 k. Koopmanschappen, Order.

BALTIMORE, Louise Marie, C. A. Wencke. — 191 v. Tabak, R. A. Mispelblom en Co.; 146 v. dito, W. Beckeringh; 120 v. dito, G. van Rossem en Co.; 40 v. dito, Mees en Moens; 30 v. dito, van Overzee en Co.; 25 v. dito, H. D. van Hoogstraten; 25 v. dito, P. J. van der Schrieck en Co.; 25 v. dito, W. A. Fuchs en Co.; 25 v. dito, Cruys, van Casteel en Knight; 20 v. dito, de Erven de Wed. J. van Nelle; 9500 Duigen, Kreglinger en Co.; 50 v. Tabak, Ubel en Sillem, te Amst.

Amsterdam.

BATAVIA, Java Koerier, Reinits. — 5245 b. Koffij, 147 kan. Suiker, 790 sch. Tin, 50 k. Duiten en 1790 boss. Bindrotting, NHM.

BATAVIA, Helena en Anna, Lupcke. — 7560 b. Koffij, 1895 kan. Suiker, 1261 sch. Tin, 100 pic. Sapanhout en 4255 boss. Bindr., NHM.

BATAVIA, China, Mulder. — 4340 b. Koffij, 266 kan. Suiker, 608 k. Thee, 195 sch. Tin, 25 pic. Sapanhout, 44 k. Duiten en 1134 boss. Bindrotting, NHM.

HAVANNA, Zorgvlied, de Vries. — 1442 k. Suiker, F. Smelt en Zn.; 1 k. Cigaren, F. Teixeira de Mattos; 1 k. dito, J. v. Balen; 1 k. dito, W. Bunge en Co.; 23 p. Tabak, J. Kleintjes, te Rott.; 93 p. dito en 1 partij Cigaren, Order.

HAVANNA, Havana Packet, de Boer qq. — 892 k. Suiker, F. Smelt en Zonen; 79,000 Cigaren, P. G. C. Hajenius; 6000 dito, Böninger, Franck en Co.; 2 partijen dito, A. J. Reynvaan, en diverse partijen dito, Order.

BALTIMORE, Scotia, Merrill. — 120 v. Tabak en 50 v. Vleesch, F. J. Beijer en Zn.; 150 v. Tabak en 300 vaatj. Meel, van Beek en Jurjans; 100 v. Tabak, L. Hoyack en Co.; 68 v. dito, Goll en Co.; 50 v. dito, E. C. Ruys; 50 v. dito, J. T. Liotard en Co; 30 v. dito, J. Bunk en Zn.; 51 v. dito, van Halmael en Co.; 25 v. dito en 100 vaatj. Meel, Muller en Reese; 65 v. Tabak en 15,228 st. Duigen, Kreglinger en Co., en 200 v. Tabak, Order.

Zierikzee.

BASSEIN, Elisabeth & Johanna, T. C. Kamminga. — 6900 b. Rijst, M. C. de Crane en Zn.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA en SAMARANG en eventueel SOERABAIJA, voor Passagiers en Goederen, het buitengewoon snelzeilend gekoperd Nederl. Barkschip *Maarten van Rossem*, kapit. *G. F. Rijken*, hebbende uitmuntende Inrigtingen voor Passagiers en voerende eenen geëxamineerden Scheeps-Doctor. Adres bij de Reeders *van Overzee en Co.*, of bij de Cargadoors *P. A. van Es en Co.*, te Rotterdam.

BELFAST, het Nederl. Kofschip *Vriendschap*, kapit. *T. F. Bakker.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BERGEN, het Nederl. Schooner-Kofschip *Gier*, kapitein *B. G. Lambach.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

BREMEN, het snelzeilend Bremer Fregatschip *Louisa Maria*, kapit. *C. A. Wencke* Jr. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

JAVA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het nieuw extra op de zeilage gebouwd Nederlandsch gekoperd Campagne-Barkschip *Landbouw*, kapitein *P. A. Kleynenberg*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen.*

TAFELBAAI en ALGOABAAI, het snelzeilend Engelsch Barkschip *Star of Peace*, kapit. *J. J. Holdsworth.* Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

VENETIE, het snelzeilend Nederl. Schoonerschip *Zeven Sterren*, kapit. *H. R. Ruhaak.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

Te Vlaardingen:

GIBRALTAR en MALTA, het Nederlandsch Hoekerschip *Oceaan*, kapit. *G. van Duffelen.* Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer.*

LISSABON, het nieuw gebouwd Nederl. Hoekerschip *Jonge Wouter*, kapitein *M. Kwakkelsteyn*, om spoedig te vertrekken. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer.*

Marktberigten.

ROTTERDAM den 2 December.

GRANEN. Tarwe: 162 ℔ jar. Hoogl. Kleefs. *f* 435; 158 ℔ Bovenl. Ris *f* 385. Rogge: 160 ℔ Arch. *f* 260.

BOTER. 1ste kwaliteit *f* 49, 2de dito *f* 47, *f* 48.

SCHIEDAM den 2 December.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 144 ℔ Arch. *f* 253 6/w. Gerst, 130 ℔ Manheim *f* 243 cont.; 136 ℔ Beijersche *f* 260 6/w.

MOUTWIJN	per Ned. Vat zonder Fust	*f* 23. —	zonder de belasting.
JENEVER	» » » » »	- 28. 50	
AMST. PROEF....	» » » » »	- 29. 75	

Beursberigten.

MADRID den 1 December.

Spanje 1¼ pc. 25¼, dito 3 pc. 40⅜.

PARIJS den 2 December.

Frankrijk 3 pc. 69. 90. Spanje 1¼ pc. 24¼; dito Binnenlandsche 3 pc. 38⅜.

LONDEN den 2 December.

De Geconsolideerden 3 pc. 94¼ a ⅜. Rusland 5 pc. 106; dito 4½ pc. 96. Spanje 1¼ pc. 24 a ¼ dito Buitenl. 3 pc. 43 a ¼; dito Cert. 5¾ a ⅞; dito Amort. 6 a ½. Mexico 3 pc. 22¼ a ½. Grenada 3 pc. 22 a ¼; dito Uitgest. 6¾ a ⅞. Holland 4 pc. 96¼; dito 2½ pc. 65.

WEENEN den 1 December.

Nationale Metalliek 5 pc. 84¾; Metalliek 5 pc. 83. Wissel Londen *f* 10. 17. Zilver *f* 7¼.

ANTWERPEN den 2 December.

Spanje 1¼ pc. 23¼; dito Binnenl. 3 pc. 37⅜. Metalliek 5 pc. 78¼.

AMSTERDAM den 3 December.

				Laagste koers.	Hoogste koers	Geblev. koers.
NEDERL.,	Werkelijke Schuld.....	$2\frac{1}{2}$	pCt.	63	$63\frac{1}{16}$	63
»	dito dito	3	»	75		
»	dito dito	4	»	$94\frac{1}{4}$	$94\frac{5}{16}$	$94\frac{5}{16}$
»	Amort.-Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	»	$89\frac{7}{8}$		
»	Handel-Maatschappij ..	$4\frac{1}{2}$	»			
»	O. I. Leening.........	4	»	$93\frac{5}{8}$	$93\frac{3}{4}$	$93\frac{3}{4}$
»	Leen. Holl. -Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	»			
»	Rijn-Spoorweg.........	$4\frac{1}{2}$	»	100		
»	Maatsch. v. Weldadigh.	4	»			
FRANKR.,	Certificaten............	3	»			
RUSLAND,	Obl. bij *Hope & Co*.....	5	»	$102\frac{3}{4}$		
»	dito dito 1828/29	6	»	$101\frac{3}{4}$		
»	Cert. dito 1831/33	5	»			
»	dito dito 1840...	4	»	$83\frac{1}{2}$	$83\frac{3}{4}$	$83\frac{5}{8}$
»	dito bij *Stieglitz*	4	»	$82\frac{1}{4}$		
»	dito » dito Nieuwe	5	»	$93\frac{1}{4}$		
»	dito » dito 1855 dito	5	»	$94\frac{7}{8}$	95	95
»	dito te Londen	$4\frac{1}{2}$	»			
»	Certific. van Assign. ..	6	»			
»	Inschr. dito	6	»			
POLEN,	Aand. 1835, *fl.* 500....	...	*f*	$152\frac{1}{2}$		
»	Obligatien	4	pCt.	$76\frac{1}{2}$		
SPANJE,	Buitenlandsche	$1\frac{1}{4}$	»	$23\frac{5}{8}$	$23\frac{9}{16}$	$23\frac{1}{2}$
»	dito	3	»	$41\frac{1}{4}$	$41\frac{7}{8}$	
»	Binnenl. a *f* 6000	3	»	$37\frac{5}{16}$	$37\frac{7}{16}$	$37\frac{7}{16}$
»	Amortisable Schuld....	....		$6\frac{1}{16}$		
»	Bewijsen van Coupons..	....		$5\frac{7}{16}$	$5\frac{1}{2}$	
OOSTENR.,	Obl. bij *Goll en Co*....	5	pCt.			
»	dito dito	4	»			
»	dito Metall. Oude	5	»	$74\frac{3}{8}$	$74\frac{1}{2}$	$74\frac{1}{2}$
»	dito Nieuwe bet te Amst.	5	»	$82\frac{7}{8}$	83	$82\frac{15}{16}$
»	dito Nation. Metalliek.	5	»	$75\frac{5}{8}$	$75\frac{3}{4}$	$75\frac{11}{16}$
»	dito Metalliek	$2\frac{1}{2}$	»	$38\frac{5}{8}$	$38\frac{3}{4}$	$38\frac{11}{16}$
»	Weener Aand. fl. 250..	4	*f*	317	318	
BELGIE,	Certificaten............	$2\frac{1}{2}$	»			
»	dito bij *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$	»	$51\frac{1}{4}$		
PORTUG.,	Oblig....................	3	»	$44\frac{1}{4}$	$44\frac{1}{2}$	$44\frac{3}{8}$
»	Uitgest.	....				
VENEZ.,	Oblig.	$4\frac{1}{2}$	»	$33\frac{7}{16}$	$33\frac{9}{16}$	
»	Uitgest..................	$1\frac{1}{2}$	»	14		
GRENADA,	Oblig....................	3	»	$21\frac{11}{16}$	$21\frac{13}{16}$	
»	Uitgestelde..............					
MEXICO,	Oblig.	3	»	$20\frac{1}{16}$	$20\frac{1}{4}$	
»	dito, Onbepaalde.....	3	»	$20\frac{7}{16}$	$20\frac{1}{2}$	

Rusland, Cert. bij *Stieglitz*, Nieuwe, 4 pc., 81; idem, Adm. te Hamburg, 5 pc., 93½. Pruiss. Aand. 1854, 3½ pc., *f* 207. Napels, Cert. bij *Lamaison en Bouwer*, 5 pc., 102. Braziliё, 1824, £ 100, 5 pc., 97½; idem. 1843, £ 100. 5 pc., 96½. Philadelphia, bij *Hope en Co.*, 5 pc., *f* 700. Certific. Bankactien 1⅛ a 1¼; idem Obligin. 1⅛. Ecuador, 1 pc., 13⅜ a 13⅞. Illinois 87½.

Beleening 5 pc. Prolongatie 5½ pc. Disconto 5 pc.

De Beurs was heden vrij gunstig gestemd; er ging tamelijk veel om.

Laatste prijzen ten 5 ure. Holland 2½ pc. 63. Spanje 1¼ pc. 23½; dito Binnenl. 3 pc. 37$\frac{7}{16}$. Oostenrijk Metall. 5 pc. 74½.

ROTTERDAM den 3 December.

Nederlanden, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 62⅞; idem, 4 pc., 94¼. Belgie bij *Rothschild* 2½ pc., 51. Spanje, 1¼ pc., 23½, id. Binnenl. a 6/m., 3 pc., 37⅜ l. k., 37½ h. k., 37⅜ gebl. k. Rusland, Certific. bij *Stieglitz*, 1855, 5 pc., 94⅞ l. k., 95 h. k., 95 gebl. k. Oostenrijk, Metalliek, 2½ pc., 38$\frac{11}{16}$. idem Nationale, 5 pc., 75$\frac{11}{16}$ l. k., 75¾ h. k., 75¾ gebl. k.

Prijsverbetering in Russische en Oostenrijksche fondsen, met eenige vraag naar Nationale Metallieken, kan alleen als vermelding waard g worden opgegeven.

Wisselkoersen.

ROTTERDAM den 3 December.

Londen..... 2 maanden *f* 11. 52½. kort *f* 11. 65.

AMSTERDAM den 3 December.

Hamburg	2 maanden	34$\frac{15}{16}$	geld.	Londen...	3 maand.	—.—	geld.
idem ..	zigt........	35⅛	»	Lissabon..	3	40	»
Londen..	2 maanden	11.52½	»	Porto.....	3	40	»
Idem..	zigt.......	11.65	»	Petersb...	3	182½	»

Prijzen der Buitenl. Coupons

en UITGELOTE OBLIGATIEN,

AMSTERDAM den 1 December.

Metalliek............	*f* 27. 82½.	Spaansche Piast.........	*f* —. —.
Nat. Met. Coup......	- —. —.	Hamb. Russen..........	- 36½. —.
Napelsche...........	- —. —.	Russ. in Zilv. R.......	- 86⅜. —.
Div. Eng. in £.......	- 11. 57½.	Poolsche in fl..........	- 27½. —.
Eng. Russen.........	- 11. 57½.	Coup. Port. 1 Jan. 1848 per £ 2.........	- —. —.
Fransche.............	55½.	Spaans. Coup. per fr.	- —. —.
Belgische.............	- 55⅜.	Papier Mand...........	- —. —.
Pruisische	- 34½.		

Handelsberigten.

AMSTERDAM den 2 December.

HONIG. Heden zijn in veiling verkocht 43 fusten Havanna tot *f* 25 a *f* 25½ in entr.

WOL. In de gisteren alhier gehouden veiling zijn de 10 b. bont en zwart Oostindische verkocht van 84 tot 96 c.; van de witte zijn 11 b. verkocht en 32 b. opgehouden van 112 tot 145 c.; van de Perzische zijn 3 b. verkocht en 7 b. opgehouden a 132 c., terwijl de 443 b. blank Smyrna alle werden opgehouden tot 130 c.

TALK. Gisteren werden 80 f. Petersburger tot verbeterden, doch niet juist bekenden, prijs afgedaan.

HENNEP. De gisteren alhier gehouden veiling is afgeloopen als volgt:

			Prijs.	Kav. verk.	Kav. opgeh.
7	Bundjes Fijne Riga Pools.	Rein	*f* 66 a —	—	1
22	» dito dito	dito	- 64½ - 65	1	2
46	» Riga Poolsche	dito	- 63½ - 64	1	6
18	» dito dito	Uitschot	- 61½ - —	2	1
51	» dito dito	Pas	- 60 - —	2	5
14	» dito dito	Uitschot	- 60 - —	2	—
7	» Koningsberger	Lagen	- 58½ a —	1	—
12	» dito	dito	- 58 - 58½	3	—
				12	15

LIVERPOOL den 1 December.

KATOEN. Zonder prijsverandering werden heden omgezet 6000 b.

ANTWERPEN den 1 December.

RIJST. Heden zijn nog gedaan 1600 z. uncleaned Larong Arracan per *Elias Pike*; van gepelde soorten werden nog 200 z. Larong tot fl. 7½ geplaatst. — HOPPE. 10 b. Aalst 1856 vonden heden koopers tot fr. 44½. — TALK. Tot gesouteneerde prijzen werden 50 v. Russische genomen. — GRANEN. Zaterdag namiddag zijn belangrijke zaken in roode Amerik. Tarwe voor uitvoer gedaan ca. 6000 hect. zijn hiervan geplaatst tot fl. 14½ per 80 kil. Heden blijft de markt vrij wel gesouteneerd. Een partijtje blanke Amerik. werd nog omgezet tot fl. 15½ en eenige 100den hect. roode dito tot fl. 14⅜. — SUIKER. Ruwe zeer goed gestemd. Men verneemt heden den verkoop van 1250 k. Havanna per *Don Francisco*, welke partij te Gent is liggende. Van Geraffineerd werden heden geplaatst 75000 kil. gebroken, 75000 kil. prima Brooden RG en 25000 kil. prima Brooden C en C.

AVIGNON den 30 November.

MEEKRAP zonder verandering, weinig omgang en noteren fr. 44. 50 a 45 rosés, 48 a 49 3jarige paluds; gemalen Meekrap zonder vraag.

HAMBURG den 29 November.

GRANEN. Tarwe dalende; op levering in het voorjaar 126, 127 ℔ Holsteins. aangeboden tot rth. 124. Rogge in loco op het voorjaar van Koningsbergen te verschepen flaauw en zonder vraag. — RAAPOLIE op de plaats mk. 31 a 31 8. op Mei mk. 30. 4 a 30. 2. Disc. 5¼ a 5½ pc.

PENANG den 15 October.

RIJST met voorraad uitsluitend ter dekking van behoefte. — NOTENMUSCAAT d. 57. FOELIE d. 52 per picol. — PEPER zonder aanvoeren en zeer gevraagd voor Calcutta en Amerika tot d. 7. 30 a 7. 35 per picol. Doordien de laatste arrivementen nog al belangrijk zijn geweest wordt dezelve nu genoteerd op d. 7½. Blanke geldt d. 13 a 14 per picol. — SUIKER. Hiervan hebben belangrijke verschepingen naar Londen plaats gehad. — TIN. Van Ceylon is weinig aangevoerd, doch wordt daarvan binnen kort verwacht. Belangrijke partijen van Perak zijn verhandeld tot d. 27. 45 tot 27½ per picol. Dezer dagen zijn aangekomen 600 pic. Ceylon en verhandeld tot den verhoogden prijs van d. 28 per pic. — VRACHTEN met geregelden omgang. — WISSELKOERS. Londen 6/m. 4/10½. Calcutta 30/d. rs. 227.

MOULMEIN den 30 September.

In onze markt heeft weinig verandering plaats gehad zoo als meestal in dit saizoen het geval hier is. Over het algemeen blijft de markt gedrukt, zonder eenige waarschijnlijkheid vooreerst van verbetering. — RIJST schaarsch en duur. Voor het einde van Februarij ziet men nog geene daling in dit artikel te gemoet, ofschoon de oogst veel belovend is. De prijzen zijn nominaal op rs. 125 per 100 mandjes Cargo, doch er doen zich geen koopers voor. — CACHOU. Bruine ontbreekt geheel. — HOUT zonder verandering.

Advertentiën.

Heden overleed, tot droefheid van hare Kinderen, Aanbehuwd- en Kleinkinderen, Mejufvrouw de Wed. JOHANNES VEEKMANS, in den ouderdom van ruim acht en zeventig jaar.

Rotterdam
29 *November* 1856.

A. VAN NUGTEREN.
E. VAN NUGTEREN,
VEEKMANS.

Algemeene kennisgeving. Uit aller naam.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

DERDE LEESVERGADERING

bij het Departement Rotterdam der **Maatschappij tot Nut van 't Algemeen**, op HEDEN den 3 December 1856, des avonds ten half acht ure precies, in het Gebouw des Departements.

De Spreekbeurt zal door den Wel Eerw. Heer Ds. ***W. P. R. Bouman*** vervuld worden.

In naam van het Bestuur,
G. VAN REYN, *Lid en Secretaris.*

STOOMBOOTVAART OP SCHOTLAND.

Voor Passagiers en Goederen.

Naar **LEITH**, het Stoomschip ***IVANHOE***. Kapit. **John Cairns.** Adres bij *GEORGE LEVINGSTON* en bij *J. A. HOUWENS*, Agenten te Rotterdam, en bij *DONALD R. MAC-GREGOR*, Agent te Leith.

*** PRAESES MAGNIFICUS, ADMINISTRATEUREN en DIRECTEUREN van het **BATAAFSCH GENOOTSCHAP der PROEFONDERVINDELIJKE WIJSBEGEERTE** te ***Rotterdam*** geven kennis dat de in dit jaar te houden **Algemeene Vergadering** van het Genootschap wegens wettige redenen van verhindering niet heeft plaats gehad, en dat dien ten gevolge de bepalingen van het Programma der Algemeene Vergadering van 1854 omtrent de uitgeschrevene Prijsvragen van kracht blijven en de termijn van beantwoording dier Vragen verlengd is tot 1 Februarij 1858.

Voorts geven zij kennis van de gedane benoemingen: Als Lid-Consultant de Heer Dr. F. C. DONDERS, Hoogleeraar te Utrecht; als Lid-Correspondent de Heer G. G. STOKES te Cambridge, MARCELIN BERTHELOT te Parijs, Prof. A. SCHRÖTTER te Weenen; als Lid de Heeren Dr. V. S. M. VAN DER WILLIGEN, Hoogleeraar te Deventer, Dr. W. C. H. STARING te Haarlem, J. VAN GOGH, Lt. ter Zee der 1e Kl., Directeur der afdeeling *Zeevaart* van het Kon. Ned. Meteorologisch Instituut, te Utrecht, A. F. TROMP, Hoofdingenieur der Marine te Amsterdam, P. J. HAAXMAN, Apotheker te Rotterdam, H. KLOPPE NORTIER, Apotheker te Rotterdam, W. C. A. STARING, Referendaris bij de afdeeling *Nijverheid* van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, te 's Gravenhage, Dr. J. H. VAN DEN BROEK, te Utrecht.

Rotterdam 2 *December* 1856.

Praeses Magnificus, Administrateuren en Directeuren van het *Bataafsch Genootschap der Proefondervindelijke Wijsbegeerte te Rotterdam*
Namens dezelve,
D. F. VAN DER PANT,
Eerste Secretaris.

SINT NICOLAAS GESCHENKEN!

Bij de Boekhandelaars ALTMANN & VAN DER PALM, op de Hoogstraat, bij de Hoofdsteeg, zijn ruimen voorraad te vinden:

Fransche en ***Hollandsche*** **PRACHTWERKEN, JAARBOEKJES** voor **1857, ATLASSEN, TEEKENVOORBEELDEN, WOORDENBOEKEN,** *alle* Nieuwe en de meest gezochte Oude **KINDERWERKJES** (meer dan 3000), **PAPETERIES enz., enz.**

Bij bovengenoemden verschijnen heden Twee geheel Nieuwe en Uitmuntende **KINDERBOEKEN:**

1. **Zoo leeren de Kinderen Teekenen**, groot 4°, in Carton. .... ***f* 1. 20.**
2. **Zoo spelen en leeren de Kinderen**, door den Schrijver van *de altijddurende Almanak*, met 8 gekleurde Staalgravures, in keurig Linnen Band.................................. ***f* 1. 40.**

*** De Ondergeteekende acht zich verpligt het gerucht te **Logenstraffen**, als zoude hij zijne Zaken Quiteren; hij berigt integendeel zijne geëerde Begunstigers, dat hij in staat is, ter gelegenheid van het aanstaande

ST. NICOLAAS-FEEST,

de ruimste en schoonste Sortering der Nieuwste

ARTIKELEN

aan te kunnen bieden.

D. HEYSTEK, *Hoofdsteeg.*

*** VERKOOPING voor de BANK van LEENING te *VLAARDINGEN*, op Woensdag den 17 December 1856, van **alle PANDEN** welke in de maanden **Julij, Augustus** en **September 1855** zijn beleend, en waarvan de Interest niet is betaald vóór of uiterlijk op Donderdag den 11 December aanstaande.

VERKOOPING VAN BOEKEN,

in verschillende Talen en Vakken van Wetenschap, Kunst en Smaak, waaronder uitmuntende Werken voorkomen, benevens **PRACHT- en PLAATWERKEN, ATLASSEN en KAARTEN, MUZIEK, PLATEN, SCHILDERIJEN**, waarbij een groot Schilderstuk *Leeuwenjagt* naar *Rubens*, **LIEFHEBBERIJEN**, waarbij eene Piano-Forte van 5½ Octaaf, eene fraaije Verzameling **HORENS** en **SCHELPEN** enz., op Maandag den 15 December 1856 en volgende dagen, des avonds ten ZES URE, door en ten huize van den Boekverkooper ***J. F. K. Schwaebe***, in den Oppert, te Rotterdam, bij wien de CATALOGUS a 10 Cents te bekomen is.

Alles te zien op Vrijdag en Zaturdag den 12 en 13 December 1856, van 10 tot 3 ure.

*** De Boekhandelaar ***W. WENK*** alhier heeft uitgegeven en verzonden:

ZANGEN EN GEDICHTEN VOOR DE JEUGD,

door J. P. REGEER.

Prijs *f* 0. 30.

Verder berigt hij dat bij hem voorhanden is een ruim Assortiment van **KINDERWERKJES, WERKEN VAN SMAAK** en **JAARBOEKJES** voor **1857.**

Nederlandsche

RHIJNSPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

De DIRECTIE brengt ter kennisse van het Publiek, dat van af Heden, de van de Stations

AMSTERDAM, ROTTERDAM, UTRECHT
en **ARNHEM,**

afgezonden wordende GOEDEREN WAGENS, **onmiddelijk en zonder te worden**

OVERGELADEN,

naar de volgende Stations **doorloopen**, als: HARBURG, HANNOVER, CELLE, BRUNSWIJK, LEIPZIG, DRESDEN, RUHRORT, DUSSELDORP en MINDEN.

De naar BREMEN bestemde **Goederen** moeten vooreerst nog te MINDEN overgeladen worden.

Amsterdam den 22 *November* 1856.

De Directie der Nederlandsche Rhijnspoorweg Maatschappij,
C. W. HESLEDEN, *President.*
J. C. 'S JACOB, *Secretaris.*

Théâtre de Rotterdam.

Direction du Théâtre Royal Français de la Haye.
MERCREDI 3 DÉCEMBRE 1856:
Par indisposition
Changement de Spectacle.

LES MOUSQUETAIRES DE LA REINE,

Opéra Comique en trois actes, Musique de M. HALEVY.

UN GARÇON DE CHEZ VÉRY,

Vaudeville en un acte.

SALON DES VARIÉTÉS,

te Rotterdam, in de Lombardstraat,
onder Directie van ***EDUARD BAMBERG.***

WOENSDAG 3 DECEMBER 1856:

DE DOCHTER VAN DOMINIQUE, Comedie-Vaudeville in 1 bedrijf. Na hetzelve **DE BARBIER VAN STRAATSBURG**, of *de Frankforter Loterij*, Vaudeville in 3 bedrijven, naar het Fransch.

Verwacht: **DE SCHOOLMEESTER**, of *een Examen ten Platten Lande.*

Entree 75 *Cents* in Vertering. Aanvang ten 8 ure.

Schouwburg *Concordia*,

op de **Kruiskade.**

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN.

Directie: ***BREEDE & VALOIS.***

(N.° 7 *van 't Abonnement.*)

ZATURDAG den 6 DECEMBER 1856,

BUITENGEWONE VOORSTELLING,

met medewerking van den Ridder ***W. P. de C. Vree***, vroeger Hof-Kamerzanger van Z. M. *Willem II*,

VOOR TE DRAGEN LIEDEREN:

1. **DE KONING LEEV'!** woorden van *Tollens*, muziek van *Mühlenfeldt.*
2. **ONS VADERLAND**, woorden van *Groeneweg*, muziek van *Holl.*
3. **HET VOLKSLIED**, woorden van *Tollens*, muziek van *Wilms.*

OP TE VOEREN STUKKEN:

DE LANDHOEVE VAN PRIMROSE, Comedie-Vaudeville, in 1 bedrijf, naar het Fransch, door *W. Greeve*.

DE TOOVERGODIN, Tooneelspel in 1 bedrijf, naar het Fransch, van *Octave Feuillet*, door *C. H. H.* (nooit in het Nederduitsch vertoond).

TWEE HELDEN, of *Eene les voor de Vrouwen*, Blijspel in 1 bedrijf, *Marsano* vrij gevolgd, door *J. Sterk.*

VOLGORDE: 1, *de Landhoeve;* 2, *de Koning leev';* 3, *de Toovergodin;* 4, *Ons Vaderland;* 5, *Pauze;* 6, *Twee Helden*, en 7, *het Volkslied.*

Aanvang ten 6½ ure.

Entree-Prijs *f* 0. 99. Na 9 ure 50 *Cents.*

Plaatsen kunnen aan het Lokaal besproken worden a 10 *Cents* extra voor iedere plaats.

☞ De Brochures van *Eene les voor de Vrouwen* zijn a 50 *Cents* te bekomen bij de Boekhandelaars *Altmann & van der Palm.*

MAANDAG den 8 DECEMBER,
Benifice-Voorstelling van

Mw. Valois-Sablairolles.

☞ In de Zaal mag niet gerookt worden.

Te Rotterdam, bij
ARRENBERG & VAN REYN.